

A szerkesztő lakása:

Rimaszombat, Főter. Ide intézendő a lap szellemi részét érdeklő minden közlemény és levelezés.

Bélyegtelen levelet nem fogadunk el.

Kéziratot nem adunk vissza.

Az előfizetés díja

Egész évre 8 korona
Fél évre 4 korona
Negyedévre 2 korona

Tanítóknak egész évre 4 kor.
fél évre 2 kor.
Egyes szám ára 20 fillér.

GÖMÖR-KISHONT.

VEGYES TARTALMU HETILAP.

MEGJELENIK MINDEN CSÜTÖRTÖKÖN.

Kiadó hivatal:

Rimaszombat, Pokorágyi-utca
1. szám a. a. könyvnyomdában.
— Ide intézendők a kiadóhivatal
illető előfizetés, hirdete-
mény, nyiltér és egyéb felszo-
lalások.

A hirdetés díja:

Egy háromhasábos petítor tér-
fogata 12 fillér.
Bélyegdi, minden beiktatás
után 60 fillér.

Nyiltér:

Egy sor 40 fillér.

Előfizetést elfogad a „Gömör-Kishont“ kiadóhivatala, nemkülönben minden hazai postahivatal, az előfizetés legezlszerűben posta-utalvány útján eszközölhető. — **Hirdetést** csak a kiadóhivatal vesz fel.

JÓKAI MÓR.

Egy tényes és ritka jubileum utóhangjaként egy Istentől ihletett páratlan lángésznek hozzuk meg a hódolat adóját, midőn e sorok fölé irt név viselőjéről emlékezünk, szeretettel, kegyelettel; magasztalással és dicsőítéssel.

Arany és ezüst: az annyiak által óajtott nemes érzék megkopnak az időtől; elporlad, széttöredezik a legkeményebb gyémánt, de az általunk ünnepezt tényes írói tehetség sugárzó és melegítő napja ragyogni fog minden jövő generáció felett, melynek szive-vére minden szép és nemesért melegen lüktet.

Jókai mindnyájunk gazdagsága. Megosztunk rajta, miénknek valljuk őt mindnyájan, valahányan csak magyarok vagyunk. A legszegényebb polgár éppúgy magának mondhatja, mint a mérhetlen gazdagsága földesur. A szegény elfeledi szűkölködését az ő szellemi kincsének birtokában, a dúsgazdag érzi, hogy gazdagsága nem volna teljes e kincs birtoka nélkül. És mikor mi magyarok millió számra osztunk e páratlan tehetségen, még juttatunk belőle a külföldnek, Európának, sőt az egész világnak, melyben a lezajlott nagy hódolati ünnepen a kegyelet elnyomta azt az irigy érzést, hogy ezt a csodálatos gazdagságot a sors kegye nem nekik, hanem nemzetünknek adta.

Bizonyára minden emberi nagyság között a legszebb és legmaradandóbb a hivatott íróé, mert legfleggetlenebb az időtől. A bölcs törvényhozó nagy alkotásai csak addig élnek, míg nemzete át nem alakul, vagy meg nem semmisül; aztán csak egy *nagy név* őrzi azok emlékét. Időhöz és térhez van kötve a képző művészet minden remeklése; ha az *egy* eredeti megcsontul

vagy elvész, csak emlékében marad fenn annak nagysága.

Csak az író könyve megy át a gondolatok eredetiségében, változatlanul milliók és milliók birtokába, csak a költő műve teszi a teremtő szellem érzéseit, gondolatait milliók kincsévé. A képzőművészet csodaszerű termékei megfizethetlenségükkel fogva hozzáférhetlenek a szegénynek a maguk eredetiségében, míg az írói génusz örök világosságában éppúgy gyönyörködik a szegény, pislogó méese világánál, mint a milliók ura fényes termeiben.

A nagy író sugárzása ezért hat legmeszszebbre; ezért nem fog rajta a mulandóság. Ha írók és költők elveszettek vélt műveiből csak egy példány marad is fenn valahol, ez az *egy* könyv rövid idő alatt millió új példányt szül.

Nekünk Jókai nem egy, hanem száz kötetet hagy örökségül: egy hatalmas hadsereget, mely láthatatlan és ellenállhatatlan fegyverével diadalmasan fog harcolni nemzetünk dicsőségeért, amikor bőlesek, államférfiak s a nemzet nagyjainak egész nemzedékei rég a feledés homályába merültek.

Járuljunk hát hódolattal a nagy író elé, hogy megkoszorozzuk mulandó koszorúval őt, ki babérjában örök hírt, halhatatlanságot ígér és hirdet nemzetünknek.

Járuljunk elé szeretettel és benső ragaszkodással, mert hisz ő is szeret bennünket; ő, aki nekünk szentelte egész életét, aki elárasztotta szívünket, lelkünket isteni költészete, csodás lángeszű legszebb ajándékaival.

Immár ötven esztendeje annak, hogy fenkölt lelkének kiapadhatlan forrásából az emberiség legmagasztosabb ideáljainak dicsőítése, gyermek és ifju, férfi és agg lelki tápláléka buzog. Arany-

menyegzője a Múzsával édes mindnyájunknak áldott örömnempe, szenteljük meg hát azt kegyelettel, hódolattal és lelkesedéssel, emléket állítván halás sziveinkben annak, a ki bennünket nemes érzésekre tanított; bánatunkban vigasztalt és fölemelt s örömünket tisztábbá, emberiebbé tette.

Dicsőség neki, dicsőség nagy szellemének!

* * *
A Jókai-jubileum nagy napján a nemzettel együtt ünnepezt városunk közönsége is. Január hó 6-án zászlódiszbe öltöztek városunk háza, s kivált a főtéren csaknem minden ház fel volt lobogóva.

Gyönyörű időjárás kedvezett az ünnepnapnak, s verőfényes időben özlött városunk közönségének java része az ünnepély színhelyére: a „Három Rózsza“ nagytermébe. A teremben felállított emelvény fölött Jókainak fenyőgalyaktól övezett és nemzetiszín lobogóval árnyalt nagy arcképe függött. Az emelvény előtt felállított sűrű szék- és padsorokban nagyszámu női- és férfiközönség foglalt helyet, élénk érdeklődéssel kísérve a szép ünnepély lefolyását.

Az ünnepélyt 11 óra után néhány perczel

Szabó György, városunk népszerű polgármestere nyitotta meg. Az ünneplő diszmagyar ruhát öltött szónok megilletődött szavakkal mondta el, hogy élő legnagyobb írónk, a hazaszeretet példányképe és városunk diszpolgárának ünneplésére gyűltünk egybe, s ezzel az ünnepélyt éljenzés közepette megnyitottunk nyilvánította.

A tárgysorozat első pontja kitünő dalárdánk műnéke volt. A dalárda megnyitással, „Hymnus“-t adta elő, érzéssel és ritka szabatsággal, viharos tapsokra ragadva a szép énekben méltán gyönyörködő közönséget.

Majd lapunk belmunkatársa:

Lőrinczy György lépett az emelvényre s egy forma és tartalom tekintetében egyaránt kiváló, s a hasonló alkalmi beszédek színvonalá felett messze kimagasló remek

T A R C Z A.

Jókai Mór*)

Írta: Lőrinczy György.

Valamelyik világhódító diadalmas útjában összeládkozott egy ügyefogyott bölcsesél.

— Hová viszed tovább győzelmes fegyvereidet? kérdezte a bölcs.

— Hódítani, — felelte a vezér.

— De hiszen már eddig is rengeteg kiterjedésű birodalmad vannak; millióknak vagy ura, nem elégszel-e meg hatalmaddal?

— Megakarom hódítani az egész világot.

— S ha az egész világ a tied lesz, — mire fogsz még vágyani?

A vezér gondolkodott.

— Akkor majd megelégszem egy hat lányi kicsiny földdarabbal, a hová eltemetnek.

— Látod, — mondá a bölcs, — akár mindjárt a végén is kezdhetnél.

Ez az évezredekben át fennmaradt rövidke történet az emberi erők történeteinek sok becses tanulságát őrizte meg nekünk. A nyers erőszak diadalmas hősei letűnnek a világ színpadáról s emléküket csak egy-két röpke szádon át tartják fenn a keserves jakok és panaszok, melyek a népek ajakán dalba olvadnak, de a tanulságok, az erkölcsi igazságok és eszmék örökéletűek, mert azon alkotásoknak, melyekben megnyilatkoznak, igazi, értékes tartalmat adnak, nagyobb és hatalmasabbat, mint a milyen lehet a durva aczélok erőszakos hódításainak. Hány híres hadvezér minden világraszóló kalandja nyomtalanul tűnt el az idők tengerében; míg a szellemi munkások alkotásai évezredről-évezredre, mindig megújuló diadallal hódítják meg a jóra, szépre és nemesre fogékony emberi lelkeket millióit! S e hódítások örökkétartók, nyomait nem jelzi vér és könnyű, hanem a hála, szeretet és tisztelet fel-felbuzduló lelkesedése, mely az előhaladni segített emberiség kebeléből önkénytelen, áldó sóhajjal fordul a halhatatlan emberi szellemek megdicsőült emléke felé.

Ez a mai nap, melyen a tisztelet, szeretet és hála forró érzelmeitől dobog fel a magyar nemzet hatalmas

szive: az emberiségnek kedves örömnempe. Magasztalása minden nemesnek és szépségnek, melyet valaha emberi elme az örök igazságok szolgálatában megalkotott; elismerése a szellemi erő hatalmának, az erkölcsi tisztaság becsének; önkénytelen, szives meghódolás a lánglélek fölénye előtt s apotheosisa különösen a magyar nemzeti génuszának, melynek édes szülött gyermeke, a magyar muzsának, melynek homlokán esékolt, áldott kegyence, s megbecsülése a magyar irodalomnak, melynek ma páratlanul óriás alakja a mi soha el nem muló örökös dicsőségünk: Jókai Mór.

*

Nem lehet, nem is az az én feladatomban, hogy a kritika merev törvényei szerint megszabjam azt a mértéket, a meddig a Jókai nagysága ér. Lelkemet e pillanatban egészen az a hála uralja, melyet kora gyermekésgemtől fogva táplálék és nagy magyar iránt, kinek méznél édesebb írásai a legnemesebb elhatározások ihletét keltik minden magyar ember tiszta szívében. És végtelen az én örömem, hogy egyszer — egyetlen egyszer — kiönthetem szabadon azt a sok köszönetet, azt a temérdek hálát, mely évtizedeken keresztül összeröplött lelkemben az ő könyveinek olvasása közben, s elbeszélhetek néhány pillanatig róla, csak gyöngé szavakkal, de tuláradó szívvél, a mint tölem telik; róla, a kinek tollából soha nem lankadó üdéséggel, utánozhatatlan bájjal és frissességgel buzognak elő a legideálisabb világ ragyogó tündérmeseinek kristálypatakjai.

Derűben és viharokban gazdag, változatos életpályájának minden részletében felismerhető az egyéni *ki-válóság* nemes bélyege, melyet a muzsa homlokára esékolt születésekor. Komáromban — a dunamenti ősi magyar városban született 1825. február 19-én, s iskoláit is ott végezte egy ideig, majd a pozsonyi lyceumban, s 1839-ben utja a pápai iskolába vezetett, hol hamarosan barátságot kötött a lánglelkű magyar Tyrtaeus-sal, Petőfi Sándorral, kivel együtt is lakott; ott ömlött egymásba e két nagy léleknek temérdek kincse, ott világitott e két szellemi ragyogás két fénylő üstökös egy hónapos szobácskában; két csillag egy szál fagygyertya mellett.

Jókai esendes, merengő természetű, szelid ifju volt, kitünő tanuló, de méléző, ábrándokba merült. Lelke már öntudatlan bontogatni kezdé szárnyait, repülni akart a felé a ragyogó világ felé, melyet esapongó képzelete a sejtelmek, a vágyak végtelen birodalmában felfedezett. Inkább szülői kívánság, mint saját hajlamai folytán lé-

pett az ügyvédi pályára, melyől azonban egy érdekes véletlen korán, — jobban mondva idejekorán — elkedvetienitette.

Már akkor megírta első regényét a „Hétköznapok“-at; drámáját a „Zsidó fiu“-t — melynek megírásától általában írói működését számítják — az akadémia díjesérettel tüntette ki, s a magyar Parnaszra törekvő ifju költőt — mint ügyvédjelöltet — főnöke executióra küldte ki. Költő és executió! Azt hiszem ezt a két szót nem annyira egymás kedvéért, mint inkább egymás ellenére találta fel a sors. Valami eladósodott kisnemes kellett volna „kilakoltatni“ az ősi kuriájáról, s a győzelmes felperes Jókaival együtt hajtattott ki a rozszant portára, a hol pusztuló udvart, siró embereket, meg egy fekete ravatalt talált az igazságot kergető jogi deputáció. A ravatalon a ház gazdája feküdt holttan, elmenekült a földi exekuczió elől abba a szép világba, a hol az exekucziókat maga a bírák bírása szokta elvégezni.

Jókai megilletődötten húzódott vissza a sötét kép elől, s szomorúan kérdezte a szigorú pernyertest:

— Megvárjuk-e a temetést, vagy — — rögtön hazafordulunk?

— Majd elébb kiteszszük a szüret a bitorlóknak, — felelte a felperes.

— Csak nem végezzük az exekucziót?

— Azért jöttünk, végezzünk.

— De én ráim ne számítsou az ur, mert én azonnal megyek vissza.

— Akkor nem is lesz az ur többet az én prókatorom.

— Nem ám, — felelte ingerülten Jókai — de még a másé se!

Abba is hagyta az ügyvédi pályát, nem szolgálta többé egyesek érdekeit, hanem mindenkiét, a hazáét, a szegény, elnyomott magyar nemzetnek érdekeit, melyeknek kielégítése elé az 1848-iki napokban annyi nehéz és kemény akadály tornyosodott.

Jókai e napokban igazán a magyar nemzet ügyvédé lett. Szegény magyar hazánknek sok peres dolga akadt 1848-ban! A Jókai szabadság után sóvárgó, hazaszeretettől dobogó szívében a kor liberalis eszméi termékeny talaja találtak; a nemzeti aspirációk, melyek tengerét Petőfi dalai, Kossuth lángszavai felkoraesolták, az ő tolla hegyét is a nemzeti ügy szolgálata felé fordították. 1848. márczius 15-én ő fogalmazta Petőfivel együtt a híres „Tizenkét pont“-ot, melyben fel volt sorolva, hogy „mit kíván a magyar nemzet“, s azt a Landerer nyomdájában kinyomatták és gyújtó hatású beszédek kísé-

*) Felolvasatott a Rimaszombatban, 1894. évi január 6-án tartott Jókai ünnepélyen.

ünnepi beszédet, melyet lapunk mai számának tárczájában közlünk, mely benyomást tett az ünneplő közönségre, s költői szépségeivel mindnyájunk lelkeit megragadva, osztatlan, zajos tetszésnyilatkozatokat keltett.

A szép beszéd elhangzása után a dalárda lépett az emelvényre s előadta *Thern* Károly „Dalünnep” című remek kardalát, ez uttal is valódi műveltségben részesítvén az elismerésével nem fukarkodó közönséget. Erre lapunk belmunkatársa

Dr. Veres Samu, főgymnasiumi tanár tartott felolvasást. A kitünőtollu tanár Jókai egyik gyönyörű művének a „Hadak útja” című székely mondának felolvasását egy magas színvonalon álló szép levezetés előadásával kapcsolta össze, mely a következőleg hangzott:

Igen tisztelt ünneplő közönség!

Lelkes ünneplésünk tárgyának imént hallott élet- és jellemrajza, mely a mi nemzeti büszkeségünknek, egy világító magyar költőnek nemes alakját tünteti fel előttünk, legfőbb momentumai ugyan a mi egyszerű, de egyszerűségében igazán nemes ünneplésünknek, — mindemellett azt hiszem, hogy a nagy költő iránt való hódolatunknak az által is kifejezést kell adnunk, hogy egyik legbecesebb alkotása révén magát az ünneplést írók szólaltassunk meg körünkben. Megvagyok győződve arról, hogy alig van közöttünk oly egyén, ki a halhatatlan költő örökbecsű műveit, ha nem is egészen, de jelentékenyebb részében ne ismerné, a művészi szépnak hatása azonban épen abban áll, hogy értékét soha sem veszíti el s az igazán művelt lélek a gyönyör érzetével soha sem telik el annyira, hogy azt ismételtelen ne kívánná.

* * *

Jókai Mór nemesak nagy regényíró, hanem nagy epikus költő is; nem abban az értelemben, melyben egy Homér, Vörösmartyt vagy Arany Jánost szoktunk emlegetni, a mennyiben ünneplésünk szorosabb értelemben vett epikai anyagot nagyobb alkotásaiban soha sem használt fel, de a hun-magyar mondák világából merített apróbb dolgozatai fényesen igazolják, hogy egy nemzeti tárgy eposz megteremtésére Jókai teljesen hivatott lett volna.

E zsánerbe tartozó kisebb művei valóságos gyönyöri elbeszélő irodalmunknak. Mintha egy sok, nagyon sok száz év előtti hún vagy szittya hős támadna föl halottaiból, hogy elbeszélje a nagy hun király fényes tetteit, halálát és temetését, a székelyek letelepedését, Csaba vezér diadalmait, a jámbor székely népek maig tartó ama reményét, hogy az elesett hulla-hősök a *hadak útján* (tejt) fognak visszatérni, ha majd egykor a székely nemzet nagy bajban lesz. . . . A nagy monda-kör egyes tagjai magukban véve is az emberiség naiv körének legszebb alkotásai közé tartoznak. — hát még ha egy oly költői phantázián átszűrődve s a költészetnek oly művészi zománczával ellátva kerülnek eléink, mint a — Jókaié!

E bevezetés után valódi jellemző erővel és művészi tökéletességgel olvasta fel a rhytmikus, költői népmondát, élénk tetszést keltve előadásával a halás közönség körében.

Befejezésül a dalárda a „Szózat”-ot énekelte el, s ez volt e napon előadásának fénypontja, egész művészi tudását és érzését összpontosítván énekébe. A „Szózat” elhangzása után az ünneplő közönség emelkedett hangulatban oszlott szét.

Az estére tervezett kivilágítás a vezető kéz hiánya miatt igen szerény jellegű volt, noha az alkalom megérdemelte volna, hogy a kivilágítás tekintetében is megtegye városunk közönsége a magáét. Csak kevesen voltak azok, kik ekkép is ünneplétek nemzetünk dicsőségét, s e

tében szórták a főváros embertömegei közé. Este a színházban újra beszédet mondott, s ez alkalommal találkozott először az elragadóan szép Laborfalvi Rózával, ki a színpadról szónokló Jókai mellé lekesülten nemzetiszín csokrot tűzött. Ez a felejthetetlen magasztos pillanat volt a két nagy lélek eljegyzési ünnepélye; Laborfalvi Róza még azon évben Jókai felesége lett; felesége a szó valódi értelmében: örömeinek a boldogságban, bánatának a szenvedések között hű osztályosa, illető neveltője a munkában, kísérője a bujdosásban; igazi *fielőség*, a mi a kerek földön egysesegyedül csak magyar asszony tud lenni.

Jókai az egész szabadságharc alatt lelke volt a magyar irodalomnak, különösen a hírlapok hasábjain. Rapszodikus, törül metszett magyarsággal, a haza-és fajszereget ifjú lelkesedéssel írott cikkei tüzeltek, hevítették a magyar szívet; eleven humorra, gúnyra sebezte az ellenséget. Majd az iróttollat karddal cserélte fel, beállott nemzetörnek; mint ilyet küldte ki a magyar kormány, hogy a Tisza mentén garázdálkodó Róza Sándor bandájának vigye meg az amnestiát az esetre, ha készek a haza védelmére sikra szállani az ellenséggel. Az elvadult rablókat Jókai büvös-bájós szavaival teljesen megszelídítette, megnyerte őket a nemzeti ügynek s Róza Sándor aztán rablótársaival hatalmasan harcolt a magyar szabadság szent ügyéért.

Világos után a költő is menekülni volt kénytelen s hosszabb ideig alnév alatt, ábruhában bujdosott s kivált a szomszéd Borsodmegye Tardona községében tartózkodott, míg végre felesége egy komáromi menedéklevelet szerzett számára s visszatért Budapestre. Mint a harcok idejében riadót fújt, ugy lett most Jókai a nemzeti gyász, a vérboszu, az elnyomató sötét napjában a zokogó nemzet édes ajaku vigasztalója. Ez időben kezdte írni legszebb regényeit, melyek alkotása közben apró novellákat, verseket, politikai satyrákat, irányezikket írt temérdek mennyiségben, de mindig magvasan, tartalmasan. Lángese minden furfangját kimerítette, hogy a censura éles körmei között átszusztathassa olvasói közé a hazafias biztatásokat, lelkesítések szavait, a vigasz balzsamcseppjeit. Mikor a mi Tompánki síró lantján elpongett az allegorikus refrain: „fiam, csak énekeljétek” . . . Jókai énekelte, de a humor csiklandós, tréfás hangjain; a magyart egy-egy szabadabb kitérésért a hazafiai elkeseredésnek, történetbe huzolták, s az elnyomó hatalom rab-szolga zsoldosai betyár-nak, Kossuth-kutyának nevezték a legjobb hazafiakat.

1863-ban a „Hon”-ban megjelent ezike miatt Jókai

kevesek bizonynyal méltán tarthatnak számot a nyilvánosság terén való elismerésre.

Hasonlóképp elmaradt az általános jellegű bankett is, s e helyett kevesek részvételével szűkebbkörű közös vaersora volt a kaszinó társalgójában.

Előfizetési felhívás.

A „GÖMÖR-KISHONT” a folyó évvel pályafutásának tizenötödik esztendejébe lépett. — Midőn ez alkalomból lapunkra új előfizetést nyitunk, bizvást fölöslegesnek tarthatjuk a lap irányát és céljait tüzetesen fejtegetni azon *nagy és intelligens olvasóközönség* előtt, mely lapunknak mindenha hűségese támogatója volt. Ezután is, ugy mint eddig, vezérszövegünknek a közérdek, huzgó törekvésünk a közügynek önzetlen és odaadó szolgálata leendő, melynek munkásságunkat, minden egyéni és osztályérdek mellőzésével, teljes igazságszeretettel és pártatlansággal szentelendjük. Megyénk *egész értelmiségének* a legsúlyosabb körülmények között is rendületlen pártfogása lapunk létjogát fényesen igazolván, lapunkat *bármely oldatról jövő esetleges ellenséges áramlattal szemben fenntartani erkölcsi kötelességünknek ismerjük.* E kötelesség ezeltudatos teljesítéséhez lapunk barátjainak nagybecsű szellemi és anyagi támogatását bizalommal várva, tisztelettel felkérjük lapunk előfizetőit az előfizetéseik megújítására.

A „Gömör-Kishont” előfizetési feltételei:

Egész évre	4 frt.
Fél évre	2 frt.
Negyed évre	1 frt.
Tanítónak egész évre	2 frt.

A „Gömör-Kishont” szerkesztőjsége és kiadó hivatala.

Hirek és vegyesek.

Esküvők. Megay Róbert miskolezi fiatal ezekrász folyó hó 10-én vezette oltárhoz özv. Miskolezy Istvánné bájós és művelt leányát; Margitot. Zavartalan boldogságot kívánunk az új párnak. — *Dr. Ferderber* Jakab, tornallai ügyvéd folyó hó 10-én tartotta esküvőjét Gálszécsen *Schwarz* Malvin kisasszonnyal.

Necrolog. Rimaszombat városának egy régi buzgó és pontos hivatalnoká dől ki a folyó hó 5-én elhunyt idősebb *Manczel* József, városi adópenztárnok halálával. — A magas korban elhunyt tisztviselő haláláról családja a következő gyászjelentést adta ki: „*Manczel* József és neje *Kovách* Erzsébet szomorodott szívvel jelentik, többi rokonaink nevében is, a felejthetetlen édes apa, szeretőit após és jó rokonnak *Id. Manczel* Józsefnek, szab. Rimaszombat város adópenztárosának folyó évi január hó 5-én délelőtt 11 órakor, életének 74-ik évében, hosszas gyengélkedés után bekövetkezett elhunytát. A boldogultnak hült tetemei folyó hó 6-án déltűn 3 órakor a róm. kath. egyház szertartása szerint fognak a helybeli sírkertbe örök nyugalomra elhelyeztetni. Az enyestelő szent mise-áldozat pedig folyó hó 16-án reggeli 9 órakor fog a Mindenhatónak bemutatatt. Áldott legyen emlékezete. Rimaszombat 1894. jan. 5.”

A főgymnasium Tompa-köre által rendezendő Jókai-ünnepély folyó hó 10-éről (szerdáról) — közbejött akadályok miatt — folyó hó 13-ára (szombatra) halasztott. Kezdeté d. u. 3 órakor lesz.

Jókai ünnepély Nagy-Röczen. A nagyrocezi közepkereskedelmi iskola „Kossuth-köre” Jókai Mór írói jubili-

um alkalmából Nagy-Röczen, 1894. január hó 13-án a vendéglő nagy termében az ifjusági könyvtár javára ünnepélyt rendez, melynek sorrendje a következő: 1. Népdalok, Előadja az ifjusági énekkar. 2. Jókai Mór élete és működése Irta és felolvassa Halasi Miklós. 3. A munkácsi rab Jókai Mórtól. Szavalja Czékus Andor. 4. Uteza szegletén ül a csonka hős, Jókai Mórtól. Szavalja Kepes Hermann. 5. Jókai Mórhöz jubileuma alkalmából Szegletén ül a csonka hős, Jókai Mórtól. Szavalja Kepes Hermann. 6. A lengyelek fehér asszonya, Jókai Mórtól. Szavalja Halasi Miklós. 4. Népdalok. Előadja az ifjusági énekkar. Az ünnepély este 7 $\frac{1}{2}$ órakor kezdődik, s azt táncmulatság követi.

egy esztendei várfogságra lett elítélve, s a bíróság többek közt nemességétől is megfosztotta. Butább ítélet még sohasem került ki bírósági teremből, mint ez, a melylyel azt az embert fosztották meg a nemességétől, a kinél *nemesebb* ember sohasem élt ezen a világon.

Jókai minden kérdéshez hozzászólt; irt mindenről, irt mindenfélét; nemzetgazdasági, politikai ezikkeket, tárczákat, minden válfajú verses műveket, napi újdosságokat, novellákat, szindarabokat, a napi kérdések fejtegetéséről irányezikket, s minden sorában a böles gondolkozó, a hazájáért aggódó hazafi töprengése, óhaja, vágya nyert kifejezést s sugárzott szét a hazában édes biztatást, a csüggedőknek reményt, a kételkedőknek bizonyosságot nyújtva, hogy a magyar nemzet még új életre fog egykor kelni.

S az ő édes reményei nagy részt mind valóra váltak. De a nemzeti élet újjászületése után is Jókai mindig állandóan hű maradt muzsájához, melylyel a magyar nemzetnek annyi gyönyörűségeit, saját magának pedig annyi dicsőségeit szerzett. Szinte lehetetlenség nemesak összeszedni, de még elsorolni is kifáradhatatlan szellemének tengersok alkotásait. Az irodalomnak minden válfajában találunk az ő alkotásaira; irt mindenféle művet, s egyéniségének lebilincselő sajátossága minden során felismerhető; talán a legtöbbet hiába igyekeznek akár eltáradni is.

Az egyetlen magyar író, kinek irodalmi munkásságát egy rövid elmeszlés keretében fölölteni lehetetlen. Mert minden irodalmi műfaj, melynek művelésére fényes tehetségének csak egy kicsi sugárkáját is szentelte, többnyire számottevő alkotást, de legalább is megemlést érdemes terméket nyert az ő sokoldalú teremtő ereje által.

Alkotó erejének csodálatos gazdagsága mégis leginkább regényei által éjt káprázatba lelki szemünket s rabul szívünket. E lebilincselő hatás alól nincs emberi lélek, mely szabadulni képes legyen. A drága magyar föld minden kicsi zugát kutatja átható tekintetével; a végtelen rónát, a föléje boruló égbolt tünékeny délibáb-jával, a sik legelőt bogárzó gulyáival, szeszélyes folyamával, szilaj pásztorainak egyszerű életével; a menydörgéstől harsogó bérecek rengetegeit fenevadjaival, rettenthetetlen vadásaival, sziklaváruival, titkaival és kalandjaival, s mindenütt talál vagy keres a multból valamely elfeledett történelmi hagyományt, mondát, regét, emléket a mit felelevenítsen vagy fantáziájának csapongásával kiszinezzen, hogy a festők nem győzik utána rajzolni a költői látományok temérdek képeit. Figyelmét megragadja a fő-ur, közép-nemes, a polgári és a földmivelő osztály élete

leuma alkalmából Nagy-Röczen, 1894. január hó 13-án a vendéglő nagy termében az ifjusági könyvtár javára ünnepélyt rendez, melynek sorrendje a következő: 1. Népdalok, Előadja az ifjusági énekkar. 2. Jókai Mór élete és működése Irta és felolvassa Halasi Miklós. 3. A munkácsi rab Jókai Mórtól. Szavalja Czékus Andor. 4. Uteza szegletén ül a csonka hős, Jókai Mórtól. Szavalja Kepes Hermann. 5. Jókai Mórhöz jubileuma alkalmából Szegletén ül a csonka hős, Jókai Mórtól. Szavalja Kepes Hermann. 6. A lengyelek fehér asszonya, Jókai Mórtól. Szavalja Halasi Miklós. 4. Népdalok. Előadja az ifjusági énekkar. Az ünnepély este 7 $\frac{1}{2}$ órakor kezdődik, s azt táncmulatság követi.

Gyászjelentés. Záborszky György, volt füleki járásbíró és sídi földbírtokos elhunytát tudatja a következő gyászjelentés: „Szentimrei Károlyi Róza, saját és gyermekei: István eszáz. és kir. hadnagy; Róza férjezett Szeffert Antalné. — férje Szeffert Antal és gyermekei: Alice és Róza — egy zábori Záborszky Erzsébet és id. lovasi Szakall Ferenczné szül. zábori Záborszky Róza, annak férje és gyermekei, valamint az összes rokonok nevében szomorodott szívvel jelentik felelthetetlen férje zábori Záborszky Györgynek, élete 56-ik évében, 1894. évi január 6-án esteli 9 órakor szívzselhűdés folytán bekövetkezett gyászos elhunytát. A boldogultnak hült tetemei Siden, 1894. évi január 9-én déltűn 3 órakor fognak az ág. ev. anyaszentegyház szertartásai szerint az itteni sírkertben örök nyugalomra helyeztetni. — Siden, 1894. évi január 6-án. Béke hamvaira!”

Alakuló közgyűlés. A „Rimaszombati polgári olvasókör” védnöksége alatt álló általános temetkezési egyesület alakuló közgyűlését folyó hó 14-én d. e. tartja meg a polgári olvasókör helyiségében. Az alakuló közgyűlés tárgyai: az alapszabályok megállapítása, az ideiglenes tisztikar és a választmány megalakítása, s végül a közgyűlés napjaj irásban bejelentett indítványok tárgyalása.

A sorozás megyénkben. Az ez évi ujonczozás márczius hó 15-én Rimaszombatban veszi kezdetét. E napon soroz maga Rimaszombat városa. Márczius 16, 17, 19, 20, és 21-én soroz a rimaszombati szolgabírói járás, ezután öt napig a husvéti ünnepek miatt a sorozás szünetel. Márczius 27—31-éig soroz a rimaszécsi főszolgabírói járás. Ezután a bizottság Tornallyán folytatja működését, hol ápril 2—6-áig soroz a tornallyai szolgabírói járás. Majd Jolsván ápril 9-én soroz Jolsva városa, ápril 10—14-éig a nagyrocezi szolgabírói járás, ezután ápril 16-án soroz Nagy-Röcze városa ugyanott. Innen a bizottság Dobsinára utazik, hol ápril 18-án soroz Dobsina városa, s végül a bizottság Rozsnyón fejezi be működését hol ápril 20-án soroz Rozsnyó városa, ápril 21, 23, 24, 25, és 26-án pedig a rozsnói szolgabírói járás.

Elismerés. A „Köztelek” legutóbbi számában a „Tattersall”-ban mult ősszel tartott loárverést ismerteti és szép képből mutatja be *Farkas* Zoltán földbírtokos szép kettős fogatát, melyet *Egan* Ede, volt miniszteri osztálytanácsos vett meg, és *Farkas* Ábrahámnak 7 éves 168 cm. magas „Shagya”-ját.

Eleleptetés. Szabó Jakab vasuti segédmérnök, ki a helybeli osztálymérnökségnél való alkalmaztatása idején társadalmunknak kedvezően ismert tagja volt, s jelenleg a helybeli osztálymérnökség tagja, a közelebbi vasuti előleptetések alkalmával vasuti mérnökké neveztetett ki.

Az „Óráló” politikai szépirodalmi és közgazdasági lap első száma f. hó 3-ikán jelent meg. A szerkesztőség programja után egy hosszabb ezikk van benne a katholicus autonomiáról. Az „Egyházi életben” *Czinke* István „A legújabb momentó” cím alatt a prot. lelkészek fizetésének rendezésével foglalkozik. A tanügyi rovatban *dr. Öreg* János a debreceni egyetemről ír. A többi rovatok is ügyesen vannak összeállítva. *Csengey* Gusztávnak „Ida emléke” című regényéből is van közölve egy pár oldal.

egyaránt, de mindeniknek életében egy pillantással megtalálja a szépet, a nemeset, az idealist, melynek állandóan szolgálatában áll; regényt szó a diákelet könnyelmű bohóságai, a lovagi élet bolyongásai, a férfi küzdelmek változatai, a bányász munkás nehéz, földalatti élete közé; a betyár romantikában; megtalálja a vonzót, az iparos szurtos kezének munkája nyomán a költői elemet, s a főúri élet léhaságai között a legmagasabb erkölcsi czélokért hevülő igazi főnemest észreveszi; korlátot nem ismerő képzelete soha nem látott világtájakra kergeti; az örökös hóban esillogó fehér mezőkre, a Néva partjára, fel az éjszakai sark soha nem látott jéghegyei, majd le a déli, keleti tengerek és földrészek mystikus városai és szigetei közé; tolla alatt megújulnak Magyarország és a magyar nemzettel rokon népek történetének legfényesebb és legsötétebb korszakai: Erdély és Törökország történelmét szingazdag kaleidoskopban tárja eléink s esetenél biztosabb tollával felidéri az elnyomatás, a küzdés, a szabadságharcok titáni látványait; az elsatnyulás éveit maró gúnyval csufolja ki, a föllendülés hőroszi erőfeszítéseit drámai pathosszal magasztalja; — leszáll hőseiért a föld alá és telemelkedik a csillagok közé; új, elképzelt anyagokat szerepeltet, felhasználja a természet titkait, hogy megoldhassa és elfogadhatóvá tegye esodatos meséinek hihetetlen szövevényeit. Az ő fényes képzeletének, teremtő lelkének birodalma végnélkül való; — ismeri az emberi lélek legistenibb és legemberibb tulajdonságait s megtalálja az emberben az embert és az Istenit vagy az anyagot és a szellemet egyaránt. S a regény bonyodalmai, tárgyainak sokasága, rajzainak megkapó vonásai között teljes biztonsággal, könnyedén igazodik el, minden munkáját pezsgő, hamisítatlan, sohasem durva, de mindig eleven, szelid, ártatlan humorának pajzán aranyával ragyogja be; átszöki a tulsótét pillanatokon, megnyugtatta a kedélyt és megnyitja a szelidebb színek derűjével; gyöngéd babonával oltalmazza hőseit s olvasóinak szívébe az ima fo-házkodását lojja be a fenyegedet kedves érdekében; — mindig csak szeretetet, lelkesedést, szánalmat, részvétet vagy az igazság vágyát, mindig csak nemes érzelmeket igyekszik gerjeszteni; megvesztegető szinezésével szívünkbe csempeszi a jónak, szépnak, igaznak kultuszát s csak az idealismus e sokszor gyermekeken ártatlan, de mindig elragadóan kedves bibliájának olvasása után vesszük észre, hogy lelkünknek mennyire fogékonytá tette a nemes elhatározások megszületésére, az embereszeretet magasztos elveire, és minden rutnak, embertelennek elkerülésére. A nélkül, hogy valaha ostentative kifejezte volna, írói munkássá-

Samassa érsek körlevele. A püspöki kar által kibocsátott pásztorlevelet Samassa József, egri érsek egyházmegyéje papságának a következő körlevél kíséretében küldte meg:

„A nagyméltóságú püspöki kar mult évi november 30.—december 7-ig tartott tanácskozásaiában, az egyházunkat legközelebről érdeklő papi kérdésekre vonatkozólag, közös pásztorlevél kibocsátását határozván el, e közös pásztorlevelet a püspöki kar megállapodása értelmében azon felhívással küldöm meg, hogy azt a t. lelkész urak Vízkereszt ünnepén a szövekből híveiknek felolvassák s az abban foglalt hiteket, különösen is a kath. egyháznak a házasság szentségéről szóló tanát, legközelebbi egyházi beszédekben híveik felfogásához mért előadással, világosan, tisztán, tárgyilagosan fejtegetessék. — Bizton elvárom s remélem pedig, hogy e beszédekben s előadásaikban vezérelvül követik az Apostol mondását: „mi pedig a megfeszített Kristust hirdetjük“ (I. Kor. 1. 23.), s azért gondosan kerülni fogunk mindent, mi az igehirdetésnek e magasztos feladatával ellenkezésben állana. És megemlékeznek különösen is sz. Fulgentius püspök azon fenséges intelmére, melyet a közelebbi napokban, sz. István első vértanu ünnepén, a breviariumban olvastunk: „István, hogy nevéhez méltón, koronát nyerjen, fegyverül a szeretetet bírta, s ez által győzedelmeskedett mindenütt. Szeretettel feddette a tévedőket, hogy jó utra térjenek: szeretettel imádkozott közelebről, hogy ne bűnhődjenek: a szeretet erényének erejével győzte le a kegyetlenkedő Sault, s ki üldözője volt e földön, társul nyerte meg az égből.“ — A házasság szentségét illetőleg fejtegetéseikhez elég anyagot s biztos utaligazítást találhatnak 1876. IV. 355. sz. alatt kiadott körlevelemben, melyben a házasságról szóló kath. tant., legfőbb elvei s tételeiben előadtam; s melynek magyar fordítását az „Egri Egyházmegyei Közlöny“ 1. évi január 1. számában olvashatják. — Kelt Egerben, 1894. évi január hó 1-én. József, s. k. érsek.“

Közügyűlés. A kereskedő ifjak egyesülete közgyűlést folyó hó 5-én tartotta meg a helybeli polgári olvakör helyiségekben. A közgyűlésen Szeles Ödön elnökölt s annak főtárgya a megüresedett tisztviselői állások betöltése volt. Háznagynak megválasztott Grossmann József, könyvtárnoknak Ring Géza. Az időközben eltávoztott két választmányi tag helyébe két póttag lépett s négy új választmányi tag választott u. m. Marmorstein Béla, Zsebray József, Bródy Andor és Markovics Soma. Pótválasztmányi tagokká lettek: Grün Vilmos, Steiner Soma, Schwarz Zsigmond és Cserven Miklós. Az egylet a közel jövőben nevezetesebb tevékenységet óhajt kifejteni, mire nézve több rendbeli határozat hozott.

A murányvölgyi vasut utasai nem igen panaszkodhatnak a miatt, hogy a személyszállító kocsikat tulajdonképpen fűtik. Baj az is, hogy az eddig használatban volt átjáró, folyosóval ellátott másodosztályú személyszállító kocsit a vonalról másfelé dirigálták, mert ez megfelelően volt fűthető, míg a jelenleg használatban levő kocsik rozzant ajtaján — ablakán ugyancsak átjár a szél. Kérjük a vasut igazgatóságát, hogy az utasok méltányos kívánságának engedve, e baj elhárításáról gondoskodjék.

Jolsvai hírek. Remenyik Pál, a bőkezű tanügybarát e napokban tette kilenczedik egyszáz forintos nevelésügyi alapítványát. Az alapítványtől szülőktől származó oly szegénysorsú gyermekek jutalmazására van szánya, kik a magyar nyelvben a legjelesebb előmenetet teszik. A nevelésügyi és a haza oltárára hozott ezen nagylelkű alapítványért méltán illeti hálás elismerés a nemeskeblű tanügybarátot. — A jolsvai tűzoltóegylet folyó hó 20-án saját alaptökéje javára zártkörű táncvigalmat rendez.

A rimaszombat-poltári, illetve losonez-poltári vasutnygre vonatkozólag a „Losonez és Vidéké“ben a következőket olvassuk: „E vasutnygyben Rimaszombat városa

gával állandó tiltakozást képezett azon irodalmi irány ellen, mely újabb korunkban annyira divatba jött az úgynevezett naturalisták révén, s mely irány annyira világos fejet elszédített. „Nincsen fény, nincsen derű az emberi életben; az ember állat, épen olyan mint a többi; a lélek, a szív, az agy nem egyéb, mint a vér keringése, a sejtek és idegek egymásra hatása; az anyag az ember, s az ember: állat.“ Ezt hirdetik a hamis próféták; és Jókai felmutat költészetének tiszta régióiba; az emberi szívek titkaiba; a szerelem, a barátság, a hála, hazaszeretet esodákat művelő érzelmeire; megírja az anyai szív apothéozisát, az önfeláldozás hőstetteit, megmarad idealistának és — — — míg megmutatja az utat, melyen az árnyék fölött a fény kisugárzik, költészetének lebilinéselő magasztosságával meghódítja a művelt világnak minden emberi lelkét.

S lelkesedésének neves páthosza, érzelmességének zokogása, esillogó humorának minden pajkossága, még idegen alakjai, tárgyai között is minden során a magyar fej gondolkodása, a magyar szív dobogása, a magyar géniusz lehellelte melegit. Magyar marad eleitől végig, mestere, ura és rajja annak a zengzetes, édes magyar nyelvnek, melyet tollának szakadatlan barázdáiban ötven esztendő alatt a szellemi arany örökké dusan termő földjévé szántogatott fel.

Nemes, nagy szíve, szilaj fantáziája, alkotó lángese előtt tisztelettel hajlik meg a művelt világ minden nemzete; mi magyarok mindazokon felül esodáljuk, szeretjük és tiszteljük benne nemesak a költőt, de a magyar költőt is, és ez irodalomtörténelmi nevezetességű, fényes napon az egész magyar nemzet a hála, tisztelet és szeretet ragyogó koszoruját fonja a legnagyobb magyar írónak dicső homloka köré.

Mint a szerelmes ifjú bájos menyasszonyát, olyan rajongással öleli ma keblére a magyar nemzet összesége Jókai Mór. Magam előtt látom az egész nagy, szép és szabad magyar hazát, melynek felvirágzásaért ő maga is annyit dolgozott, — legelső sorban elevenen dobogó szívét: a bájos, ifjú Budapestet. Az egész nagyszerű képek e napon Jókai Mór a központja; s mint ő maga írta: „körülötte terül el két zajos város, lábainál folyik égszint játszó folyam.“ S a két zajos város és az égszintű folyam partján messzire nyuló rónák síkjairól, a sötétlő hérczek völgyei közül egyaránt oda, ő felé torlódik a magyar nemzet millióinak igaz áldása, hogy a magyar nemzet leghivebb fiát, koszoruzott költőjét, a muzsák kedvelt gyermekét — áldja meg az Isten mind a két kezével!

is csatlakozik polgármesterünk (t. i. Török Zoltán losonezi polgármester) akezőjához. Rimaszombat polgármestere ugyanis odanyilatkozott, hogy a polgármesterünk működésének alapjául szolgáló tervezet minden tekintetben helyes és minden irányban megnyugtató voltáról a tervezet megismerése után meggyőződve, minden igyekezetét a lapunkban is közölve volt e terv megvalósítására fogja fordítani. Hogy mi van e dologban, nem tudjuk, de nyilván nem ártana, ha e városunkat igen közelről érdeklő ügybe több világosság hozatnék.

A debreczeni prot. egyetemre a jánosi-pálfalvi egyházban 73 korona és 40 fillér gyűlt össze. Ebbe adakoztak: Sárközy Gyula főgondnok 20 korona, Roffi Borbély László 20 korona, Pálkóvács Miklós 2 korona, Szipák István 2 korona, Eva István 2 korona, Pálkóvács Pál 2 korona, Varga Miklós 2 korona; Bódi István 2 korona, Túröczy István 2 korona, Varga József 2 korona, Ruzsáky Gyula 2 korona, Beseke Bálint 1 korona, Nagy István id. 1 korona, id. Szöke István 2 korona, Csobo Miklós 1 korona, Csobo István 1 korona, Bódi István 1 korona, id. Csobo János 1 korona, István József 80 fillér, Túröczy Miklós 2 korona, Samu István 2 korona, Molnár Miklós 60 fillér, Kós Mihály 2 korona.

Az ujevi üdvözlesek megváltásához utólag hozzájárultak: Porubszky Imre szolgabíró Nyustyáról 1 frt, Marikovszky Géza és neje Balogról 1 frt, Szakall Vince és neje 1 frt, Farkas Zoltán 1 frt, Bornemisza László 1 forint.

A rimaszécsi róm. kath. iskola javára — mint rendes levelezőnk értesít — Rimaszécsen folyó évi január 6-án táncmulatság tartott, melyen a szép számmal megjelent vendégek kitünően mulattak. A résztvevők közül megemlítjük Glós Arthurt és családját, Horváth Józsefét s nejét, Illés Gyula tisztartót és családját, Nagy József ügyvédet és nejét, Szepessy Károly plebánost, Csorba Kálmánt és nejét; ott voltak továbbá: György Gyuláné s leánya, özv. Lengyel Lászlóné Perez Vilma, Holló Ilona, Vathay Erzsike, Weisz Malvin urhölgyek és Lovasnyai Béla, Kovács Géza, Bednarik István, Busa Dániel, Négyessy Árpád, Salamon Béla, Lengyel Iván, Holló Aladár, Schwarz Manó urak. Résztvettek továbbá Lozinák János, Krakovics János nejevel, Hupka Bálint nejevel, Csencsik János családjával, Kovács János, Ország József és Lefkóvics Lajos fakereskedő nejevel, mindannyian hozzájárultak ahhoz, hogy az iskola javára minél nagyobb összeg gyűljön össze. A jötekönyvezél érdekében felülfizettek a következők: Fries Ferenc 1 frt 20 kr., Szepessy Károly 1 frt 20 kr., Nagy József 2 frt 60 kr., Lefkóvics Lajos 1 frt 40 krt, Horváth József 1 frt 40 krt, Négyessy Árpád 1 frt 20 krt, Illés Gyula 80 krt, Mihácsa Simon 40 krt, Szlaboda Lajos 1 frt 20 krt, Lamos Lajos 1 frt 20 krt, Simon Mihály 20 krt, Rajk József 20 krt, Kovács Géza 20 krt, özv. Lengyel Lászlóné 40 krt, Weisz Miksa 40 krt, egy vidéki 20 krt, Schwarz Manó 20 krt, Salamon Béla 20 krt, Bednarik István 40 krt, Busa Dániel 20 krt, Ország József 20 krt, Lovasnyai Béla 20 krt, Lengyel Iván 20 krt.

Összes bevétel 51 frt 25 kr.
Összes kiadás 37 frt 66 kr.

Maradt jövedelem . 19 frt 59 kr.

Mindazoknak, kik a mulatság szerény anyagi sikeréhez hozzájárultak, e helyütt mond köszönetet a rendezőség.

Az adminisztráció gyorsítása szempontjából célszerű újítást léptet az évtől kezdve életbe a belügyminiszter. Azon körrendeleteket ugyanis, melyek minden szolgabírói hivatalnak, minden községi előjárásnak megküldendők, magában a miniszteriumban szándékozik megfelelő számban sokszorosítani; mert e körrendeleteknek a végrehajtó közegekhez való eljutását nagyon késleltette eddig az, hogy a vármegyéknek csak egy-egy példányban küldettek meg, a megyék azokat többnyire csak annyi példányban sokszorosították, a mennyi a szolgabírói járások száma, ezek pedig tökéletlen s hiányos berendezésükkel újra annyi példányt voltak kénytelenek kiállítani, a hány jegyzőség és község van a járásukban. Ezen eljárás mellett gyakran a legfontosabb rendeletek is későn s megcsontva jutottak a végrehajtásra közvetlenül hivatott közegek kezébe.

Kritikus napok. Falb Rudolf, a hírneves időjós ismét beszélt magáról, a mennyiben legújabbán közzétette a jövő év kritikus napjait. E szerint 1894-ben meg lehetős sok kritikus nap lesz s ezek egyharmadrészen elsősorúak. A legerősebb nap augusztus 30-ika lesz, ezenkívül elsősorú kritikus napok még szeptember 29, február 20, márczius 21, augusztus 1, ápril 6, január 21, május 5 és október 28; márczius 7, október 14, ápril 20, július 3, szeptember 15, november 13, június 4, december 12, február 5. Minthogy szeptember 14-ére holgyfogyatkozás esik, Falb azt hiszi, hogy e nap az elsősorú kritikus napok egyikévé lesz. Harmadrangú kritikus napok: augusztus 16, november 27, május 10, január 7, július 17, december 27, július 18.

Országos vásár Rimaszombatban január hó 8-án. Városi állatorvos tudósítása. Felhajtás: szarvasmarha 994; ló 1050; sertés 851; összesen: 2895 darab állat. A kedvező idő és ut daczára e mai felhajtás szarvasmarhákat valamint a lovakat tekintve kisebb volt; míg a sertés létszám alig remélt magasságra emelkedett. Marhák között élénk forgalom jobbadán a vágásra valóknál fejlődött ki, hol a szeszgyárak és a budapesti mészárosok bizományosai gazdáink érdekében hasznos versenyre keltek. Vidéki mészárosok szintén könnyen fedezheték szükségletök egyrészét, mivel a selejtesebb minőségű ökrök és tehének száma elég nagy, ára pedig igen mérsékelt volt. Urasági I. oszt. igaz ökrök párja 320—380 frt. kisbirtokosoknak való 210—280 frt. 1—2 éves tinók párja 80—120 frt. Tehenek tenyésztésre, fejésre darabonként 65—130 frt. Mustra ökrök nagyobbak 210—350 frt, kisebbek 160—230 frt páranként; vágó tehének 45—90 frt darabonként. Lóvásár igen lanyhán folyt. Jukker és nehezebb hintóslovak keresettek voltak. Némi forgalom — esere-bere — a közönséges parasztslovak, valamint a kutyák részére alkalmas gebék között fejlődött ki. Könynyebb igazlovak daja 80—150 frt; parasztló daja 45—150 frt, kutyáknak való párja 8—12 frt. Sertés vásáron egyrészét a süldők, másrészt a makkon hizlalt és a javított sertések között támadt élénk forgalom. Süldőket részint makkoltatási célra vásároltak, részint alföldi kereskedők hajtottak el. Makkosokat, javítottakat, Gömör- és Zólyom-megyei hentések szállítottak el. Egy éves süldők párja 24—26 frt. Makkolt és javított sertések darabja 20—56

frt. Nehezebb hizók 140—250 kgr. darabja. per kgr. 44—48 kr.

CSARNOK.

Jókai.

Félszázados írói jubileumára.

Van e méltó szó, a mely őt dicsérje,
A mindig lívet, igazat, nagyot?
Gyöngye a lantnak zengőhúrú ércze,
Hangot a dal ha nevével kapott:
Ő egy nemzetnek örök dicsősége,
Hozzá hasonlót hosszú századok, —
Mik elmultanak, még alig szülnének.
És mégis róla zendül most ez ének.

Milliók szíve forró dobbanása
Egyetlen hanggá válik e napon.
S a hódolat, melynek még nem volt mássa:
Nagy nevével zengi millió ajakon.
Hozzá sovárg a lélek édes vágya,
Midőn őt látja amaz alapon.
Mit oly magasra épített magának,
Hogy arról fénye nemzetére árad!

És ez a nemzet ünnepelni jött el,
Hogy a lángésznek tartson ünnepet.
Az égi lángnak, mely nincs fedve köddel,
Mely bevilágít hegyet, völgyeket:
És megtelik minden szív szent örömmel,
Hogy látja őt egy félszázad felett.
Ki életében — már is halhatatlan:
Mert az ő fénye ég — kiolthatatlan!

De nem hideg fény ég az ő lelkében,
Mely mint a Szíriusz csak felragyog,
Hideg sugárit hintve szét az éjben,
Mint a hogy szokták ezt a csillagok:
Ő fellobog az istenek tüzeben,
Érzései mind teremtő napok:
Érezzük hevét ama sugaraknak,
Melyekből tündérvirágok fakadnak!

Mily pazar kézzel szórja szét virágit:
Romok felett is életet teremt;
Lelke még a sírokba is világít,
Hogy megmutassa, mi van odalent;
A fájdalomtól boldogságba kábit;
Megvigasztalja a reménytelen,
S annak, kit megmart az élet kígyója:
Rézkígyót emel és lesz gyógyítója!...

Oh, volt idő, mikor mély gyászba minden, —
Halálos volt a sötét nyugalom.
Véltük; elhagyott már az örök isten,
Mi lett az ország? . . . egy nagy sirhalom,
Megrendült lelkünk az igérvő hitben:
Már azt sem hittük, hogy van fájdalom.
A próféták is mind elhallgatának
Bus éjjelén a sötét tetszhalálnak.

S mikor ocsudva ébredezni kezdünk,
Érezni — hogy fáj! — a bilincseket:
Megvillant fényes lángesze felettünk,
Mint az „Ur lelke a vizek felett“:
Szívünk reménye akkor újra feltűnt,
Hogy jönni fog újra egy napkelet,
S bár még körülvelt minket a nagy éjjel:
De ő virrasztott tündérszép mesével.

A költészetnek istenerejével
Fölszárítá a véres könnyeket;
A nemzet sebet gyöngéden kötö el:
Munkában élt át nappalt, éjeket;
Majd könnyezve, majd édes nevetéssel
Ébresztgette az új reményeket:
Es megtanított hinni és remélni,
Hogy újra fog még ez a nemzet élni!

Álmokat látott, miket elbeszélve,
Lelkünknek vitte fényes szárnyain;
A szebb jövődöt szötte a regébe:
Mi sejtettük azt az ő álmain.
Ez volt szívünknek igaz enyhülése,
Melyről midőn eltűnt a szikla-kin,
Miként hajdan az Urnak sirboltjáról,
Kebünk — éreztük, tetterőre lángol!

Oh nagy, esudálatos az Ég kegyelme,
Mely nekünk benne egy lángest adott!
Igy egyesülve aranyiszv lángelme:
A nemzetélet mélyéig hatott;
De véghetetlen fennkölt honszerelme
Adta kezébe azt a balsamot:
Melylyel enyhített, gyógyított, vigasztalt,
S lelkünknek nyujtott megerített asztalt.

Es nyujt ma is. Az istenek kelyhéből
Táplálja ma is egyre nemzetét.
És Európa az ő nagy nevével —
Ez ünnep ma hangzik szerteszét.
Nem vehetik el szívét nemzetétől,
De megcsodálják lángoló esztét:
Az örök munka ragyogó lelkének
Háromáján végtelen dicső-ének!

Oh hozzatok babért ma a dicsőnek
Hazám fiait és leányait:
Mutassátok meg a jövő időnek,
Hogy mi nektek ma — Jókai!
Századok után évszázadok jönnek,
Királlak a kkor is fogják mondani:
Ő a magyar faj örök dicsősége,
Ő halhatatlan nemzeté szívébe!

Komócsy József.

Felelős szerkesztő: Dr. KÁRMÁN ZOLTÁN.

Felkérem mindazokat, kiknél feledékenységből már régóta vannak üros szóda-vizes üvegeim, melyek mind Liszka József névvel vannak ellátva, hogy azokat minél előbb legyenek szivesek visszaküldeni, nehogy e miatt félreértések és más kellemetlenségek származzanak.

Kishonthy József, gyógyszerész.

Rimaszombat határában fekvő 1—25 hold kiterjedésű

földbirtok

több évre hasznóképes kerestetik, méltányos feltételek mellett; ajánlatokat elfogad e lap kiadóhivatala.

Meghívás

a „Putnoki népbank“

mint takaré- és kölcsönözvetkezet t. tagjai Putnokon a „Kaszinó“ helyiségeiben (Malom-utca Putnoky Károly-féle ház) 1894. évi február hó 7-én d. e. 10 órakor tartandó

XXIII. évi rendes közgyűlésre tisztelettel meghívtnak.

Közgyűlés tárgyai:

1. Igazgatóság és felügyelő bizottság jelentése
2. Mérleg és számadás jóváhagyása.
3. Üzletnyeremény mikénti felosztása.
4. Felügyelő bizottság és 4 igazgatósági tag választása.
5. Szabályszerű indítványok tárgyalása.

Putnok, 1894. január 8-án.

Az igazgatóság.

Eladó Wertheim-szekrény.

Eladó egy kisebb, teljesen jó karban levő tűz- és betörés-mentes Wertheim-szekrény. — Hol? Megmondja e lap kiadóhivatala.

Árverési hirdetés.

Jolsva r. t. város tulajdonát képező B) üzemosztály „Pod Brezini“ nevű, más fanemektől már teljesen kitisztított 129 kat. holdnyi sarj-erdejében, mintegy 5000 ürméterre becsült 30 éves kocsánytalan **tölgyfáról lekerülő kéreg eladó.**

Ezen eserkéreg eladásra zárt ajánlatokkal egybekötött nyilvános árverés határnapjánul folyó évi **március hó 6-ik** napjának reggeli 9 órája tűzetik ki a városháza tanácstermében.

Felhivatnak a venni szándékozók, miszerint az árverés megkezdéséig egy ürméter fáról lekerülő kéregre szóló zárt ajánlataikat alulírotthoz nyujtsák be, nem különben **400 frt óvadékot** csatoljanak.

Bővebb felvilágosítással — a hol az árverési feltételek is megtekinthetők — a városi erdőgondnokság szolgál.

Kelt Jolsván, 1894. évi január hó 8-án.

Bazilidesz Gusztáv, polgármester.

Hirdetés.

6542. szám. — A rimaszombati királyi törvényszék mint telekkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy a **rimaszombati takarékpénztár** végrehajtónak **Csiszár Juliánna** budszentmihályi lakos végrehajtást szenvedő elleni 450 frt tőkekövetelés és járulékaik iránti végrehajtási ügyében a rimaszombati királyi törvényszék területén lévő Csiz községben fekvő a eszi 164. számú telekjegyzőkönyvben foglalt 40/c., 57/d., 58/b., 67/b., 80/b., 83., 314/a., 53/f., helyrajzi számból Csiszár Juliánna egynegyed rész jutalékára az árverést 845 frtban ezenel megállapított kikiáltási árban elrendelte, és hogy a fennebb megjelölt ingatlanok az **1894. évi március 19-ik** napján délelőtt 10 órakor Csiz községben a bíró házában megartandó nyilvános árverésen a megállapított kikiáltási áról is eladatni fognak.

Árverezni szándékozók tartoznak az ingatlanok becsárának 10 %-át: 84 frt 50 krt készpénzben vagy az 1881. LX. t.-czik 42 §-ban jelzett árfolyammal számított és az 1881. évi november hó 1-én 3333. sz. a kelt igazságügyminiszteri rendelet 8. §-ában kijelölt óvadékképes értékpapírban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881. LX. t.-cz. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

Kelt Rimaszombatban, 1893. évi december hó 12. A rimaszombati kir. törvényszék, mint telekkönyvi hatóság.

Aldorffer, kir. törvényszéki bíró.

Farsangi és báli czikkek.

Báli tudósítás.

Van szerencsém a nagyérdemű közönség becses tudomására hozni, hogy a

farsangi és báli idényre

raktáromat báli czikkekkel igen dúsan, legujabb divatú czikkekkel szereltem fel, u. m.:

Báli belépők,

Báli legyezők,

Báli keztyük,

Báli fejdíszek,

Férfi báli ingek,

Férfi báli nyakkendők,

Férfi báli keztyük,

Chapo-Claquok és Czilinderek,

Férfi báli egész és félezipők.

Báli virágok,

Báli virág garnitúrák,

Báli haj ékek,

Báli czipők és harisnyák,

Egyleteknek, testületeknek jelvények vagy tombola-tárgyak igen jutányos áron szolgáltatnak.

Rimaszombat, 1894. január 9-én.

Teljes tisztelettel:

LÖFKOVICS LIPÓT.

Báli és farsangi czikkek.

Kiadó lakás.

Tanársfalán egy uri lakás, u. m. öt szoba, konyha, kamra, két nagy száraz pincze, nagy virágos udvar, kert, — mely számtalan nemesfajú szőlő és gyümölcsfával van beültetve, — fásszin, istálló, azonkívül az udvaron egy különálló nagy szoba, **1894. év május hó 1-től bérbe vehető, esetleg örök áron is eladó.** — Utbaigazítást nyerhetni e lap kiadóhivatalában.

Hirdetés.

6569. szám. — A rimaszombati kir. törvényszék, mint telekkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy a Sajópuspöki község telekkönyve a volt urbéreseknél közösen kiadott legelő egyénenként való felosztása következtében 1869. évi 2579. és illetve 1890. évi 20326. számú igazságügyminiszteri rendelet értelmében részlegesen átalakítatik és ezzel egyidejűleg mindazon ingatlanokra nézve, a melyekre az 1886. XXIX., az 1889. XXXVIII. és az 1891. XVI. t.-czikkek a tényleges birtokos tulajdon jogának bejegyzését rendelik, az 1892. XXIX. t.-czikben szabályozott eljárás, a telekjegyzőkönyvi bejegyzések helyesbítésével kapcsolatosan fogantatottatik.

E czélel az átalakítási előmunkákat hitelesítése és a helyszíni eljárás a nevezett községben **1894. évi február hó 18-án** fog kezdődni.

Ennél fogva felhivatnak:

1. Az összes érdekeltek, hogy a hitelesítési tárgyaláson személyesen, vagy meghatalmazott által jelenjenek meg és az új telekkönyvi tervezet ellen metaláni észrevételeiket, annál bizonyosabban adják elő, mert a régi telekkönyv végleges átalakítása után a téves átvezetésből eredhető kifogásokat jöhiszemű harmadik személyek irányában többé nem érvényesíthetik.

2. Mindazok, kik a telekjegyzőkönyvekben előforduló bejegyzésekre nézve okadatolt előterjesztést kívánnak tenni, felhivatnak, hogy a kiküldött kir. törvényszéki bíró előtt a kitűzött határnapon kezdődő eljárás folyamata alatt jelenjenek meg és az előterjesztéseiket igazoló okiratokat mutassák fel.

3. Mindazok, a kik valamely ingatlanokhoz tulajdonjogot tartanak, de a telekkönyvi bekebelezésre alkalmas okirataik nincsenek, hogy az átíratásra az 1886. XXIX. t.-cz. 15—18. és az 1889. XXXVIII. t.-cz. 5. 6. 7. és 9. §§-ai értelmében szükséges adatokat megszerezni iparkodjanak és azokkal igényeiket a kiküldött előtt igazolják — vagy oda hassanak, hogy az átruházó telekkönyvi tulajdonos az átruházás létrejöttét a kiküldött előtt szóval ismerje el, és a tulajdonjog bekebelezésére engedélyt nyilvánítsa végett a kiküldött előtt jelenjenek meg, mert ellenesetben a bélyegmentesség kedvezményétől esznek.

4. Azok, kiknek javára tényleg már megszűnt követelésre vonatkozó zálogjog vagy megszűnt egyéb jog van nyilvankönyvileg bejegyezve, ugyszintén az ily bejegyzésekkel terhelt ingatlanok tulajdonosai, hogy a bejegyzett iognak törlesztést kérelmezzék, illetve, hogy a törlesztési engedély nyilvánítsa végett a kiküldött előtt jelenjenek meg, mert ellenesetben a bélyegmentesség kedvezményétől esznek.

Kir. törvényszék mint tkönyvi hatóság.

Rimaszombat, 1893. december 7-én.

Aldorffer, kir. tszéki bíró.

Hirdetés.

6660. szám. A Rimaszombati királyi törvényszék mint tkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy **Bukovszky Jánosné szül. Danielisz Etelka** végrehajtónak **Györy Kálmánné szül. Kovács Karolina** végrehajtást szenvedő elleni 3015 frt tőkekövetelés és járulékaik iránti végrehajtási ügyében a rimaszombati kir. törvényszék területén lévő Rimaszombat községben fekvő a rimaszombati 329. sztjkvben foglalt Kovács Karolina Györy Kálmánné, Kovács Julianna Szlancsik Jánosné, Szlancsik Irma Káposztás Józsefné, Kovács Gyuláné Szlancsik Emma nevéen álló 858. hrszra és 11/a számú házra 720 frt, rimaszombati 329. sztjkvben foglalt 2721. hrszról Györy-Kovács Karolina $\frac{1}{8}$ rész jutalékára 103 frt; — 2758/I. hrszából Györy-Kovács Karolina $\frac{1}{8}$ -ad rész jutalékára 266 frt; 2843. hrszról Györy Kovács Karolina $\frac{1}{8}$ -ad rész jutalékára az árverést 87 frt 50 krtban ezenel megállapított kikiáltási árban elrendelte, és hogy a fennebb megjelölt ingatlanok az **1894. március hó 20-ik** napján délelőtt 10 órakor a rimaszombati kir. törvényszék telekkönyvi irodájában megartandó nyilvános árverésen a megállapított kikiáltási áról is eladatni fognak.

Árverezni szándékozók tartoznak az ingatlanok becsárának 10 %-át vagyis 858. helyrajzi számra 72 forint; 2721. helyrajzi számra 10 forint 30 krajczár. 2758/I. helyrajzi számra 26 forint 60 kr, 2843. hrszra 8 frt 75 krt készpénzben, vagy az 1881. LX. t.-cz. 42. §-ában jelzett árfolyammal számított és az 1881. évi november hó 1-én 3333. sz. a kelt igazságügyminiszteri rendelet 8. §-ában kijelölt óvadékképes értékpapírban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881. LX. t.-cz. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

Kelt Rimaszombatban, 1893. december hó 14-én. A rimaszombati kir. törvényszék mint telekkönyvi hatóság.

Aldorffer, kir. tszéki bíró.

Hirdetés.

A rimaszombati kir. törvényszék mint telekkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy a **magyar királyi kincstár** végrehajtónak **Kovács Jakab** végrehajtást szenvedő elleni 11 frt 15 kr. tőkekövetelés és járulékaik iránti végrehajtási ügyében a rimaszombati kir. törvényszék területén lévő, Fűrész községben fekvő, a fűrési 55. számú telekjegyzőkönyvben foglalt Kovács János nevéen álló A I. 1—9. sorszám alatti ingatlanra és 51/a számú házra az árverést 702 frtban ezenel megállapított kikiáltási árban elrendelte, és hogy a fennebb megjelölt ingatlanok az **1894. évi január hó 29-ik** napján délelőtt 10 órakor Fűrész községben a bíró házához tűzetik ki.

Árverezni szándékozók tartoznak az ingatlanok becsárának 10 %-át vagyis 70 frt 20 krt készpénzben, vagy az 1881. LX. törvény-czikk 42. §-ában jelzett árfolyammal számított és az 1881. évi november hó 1-én 3333-ik szám alatt kelt igazságügyminiszteri rendelet 8-ik §-ában kijelölt óvadékképes értékpapírban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881-ik LX-ik t.-cz. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

Kelt Rimaszombat, 1893. évi december hó 2-án. A rimaszombati kir. törvényszék mint tkönyvi hatóság.

Aldorffer, kir. tszéki bíró.